

Sayı VIII (2022)

POLYBIOS, *Historiai-Akdeniz Dünyası ve Roma'nın Yükselişi*.
İstanbul 2022. Alfa Yayınları, 456 sayfa (8 harita ile birlikte). Çev.
O. YARLIGAŞ. ISBN: 9786254494475

Gül Gizem BAYKAL

 0000-0003-1393-4761

*Libri: Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı VIII: Ocak-Aralık 2022) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu çalışma Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License altında lisanslıdır.

Atıf Düzeni Baykal G. G. 2022, *Historiai-Akdeniz Dünyası ve Roma'nın Yükselişi*. Yazar: Polybios, *Libri* VIII, 125-129.

Geliş Tarihi: 22.08.2022 | Kabul Tarihi: 27.08.2022

Elektronik Yayın Tarihi: 05.09.2022

Makale Türü: Kitap Tanıtımı

Editing: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

**POLYBIOS, *Historiai-Akdeniz Dünyası ve Roma'nın Yükselişi*. Çev. O.
YARLIĞAŞ. İstanbul 2022. Alfa Yayınları, 456 sayfa (8 Harita ile birlikte).
ISBN: 9786254494475**

Gül Gizem BAYKAL*

MÖ 200 civarında Megalapolis'te aristokrat bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelen Polybios, genç yaşından itibaren devlet işlerinde aktif rol almış esasen kariyeri parlak bir aristokrattır. Ancak kendisi henüz çiçeği burnunda bir siyasetçi iken Makedonya ve Roma arasında çıkan savaşta tarafsız bir politika izlese de hakkında yazılan bir raporla Akhaia'dan sürgün edilen bin aristokrattan biri olarak İtalya'ya gönderilir. MÖ 150 yılına kadar gözden uzak, izole bir hayat geçirir. 150 yılındaki af ile salıverilir. Kütüphanede Scipio Aemilianus ile karşılaşması kaderini değiştirir; onu Roma yükseliş döneminin en önemli tarihçisi yapacaktır. Scipiolar ile birlikte çıktığı geziler ve tanıştığı mühim insanlar sayesinde Roma'da önemli ve sözü geçen bir adam olmuştur. Böylece ona devlet arşivlerinin, senatör odalarının kapıları açılmıştır. Böylelikle tarih kitabı için önemli ve ilk elden kaynakları görme ve inceleme fırsatı bulmuştur. Polybios'un incelediğimiz eseri bir giriş mahiyetinde olup; amacı okuyucuyu esas konu olan Roma'nın yükselişine sağlam bir zeminle başlatmaktadır. Eserini yazarken "Ben" değil "Biz" dili kullanır. Kendinden evvelki tarihçilerin aksine o; evrensel bir tarih anlayışı benimsemiş, bu sebeple olayları neden-sonuç ilişkisine dayandırmış ve mitoslar ile kulaktan dolma bilgilerden kaçınmıştır. Anlatısında topografik bilgilere ve savaş taktiklerine genişçe yer ayırır. Konuya göre eleştirmekten yahut yorum yapmaktan kaçınmaz. Esasen de ona göre bir tarihçinin muhakkak siyasi tecrübesi olması gerekmektedir. Zira tarihçilik bir kütüphanede oturarak öğrenilmez. Bu öğütlerini dikkate aldığımızda, kendisinin bol bol gezmiş, bizzat olaylara tanık olmuş, dönemin en önemli isimlerinin yanında yer almış olması şaşırtıcı değildir. Polybios, asker, aristokrat ve tarihçidir.

Esere, Giriş (7-41) bölümüyle başlayan çevirmen, Giriş kısmını beş alt başlık altında okuyucuya sunmuştur: *Megalopolisli Polybios: Aristokrat, Devlet Adamı, Sürgün, Tarihçi* (7-15) başlığında MÖ 4. yüzyılda Kral II. Philippos önderliğinde varlığını hissettirmeye başlayan Makedon Krallığı'nın, III. Aleksandros (İskender) ile birlikte yaşadığı yükselişine ve Aleksandros'un ölümüyle başlayan Ardıllar Savaşı'na değinir. Sonrasında MÖ 200 yılında Megalopolis kentinde doğan Polybios'un hayatını anlatır. Bunu anlatırken, Polybios'un aristokrat sınıfından, Roma'daki tutsaklığına ve Scipio ailesiyle olan ilişkisinden, ayrıca tarihçi kimliğinin gelişiminden de bahseder. Başlık, Polybios'un attan düşerek 82 yaşında hayatını kaybetmesi ve çevirmen yorumu ile sona erer. Giriş kısmı, sonraki başlık olan *Historiai ve Girişi: Prokataskeue* (16-26) ile devam eder. Polybios'un tarih yazmak için aklındaki hedeflerden ve bu hedefin MÖ 152-146 yıllarındaki gelişmelerle nasıl değiştiğini anlatır. 40 kitaplık eserin elimize fragmanlar halinde ulaştığı olan 35 kitabın bazı

* M.A., Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri ABD, Antalya. gizebaykal55@gmail.com | 0000-0003-1393-4761

kisimlerini ve bu yazıya konu olan I. ve II. Kitabın tafsilatlı bir incelemesini yapar. Eserin Giriş kısmı, bir içindkiler şablonu ile okuyucuya sunulur. Giriş kısmının üçüncü başlığı *Polybios'un Tarih Yazım İlkeleri*'dir (26-34). Çevirmen, Polybios'un tarih yazımında oynadığı rolü, eserini kaleme alırken sergilemeye çalıştığı dengeli tutumu ve eserinin önemini anlatır. Polybios'un eseri yazarken pragmatik tarih anlayışını benimsediğini, topografik ve idari bilgilere de bolca yer verdiğiinden bahseder. Okuyucuların eserden iki şekilde yararlanabileceğini ekleyerek devam ettikten sonra Polybios'un eserdeki bazı durumları kadere bağladığını aktarıp bir sonraki başlık olan *Polybios'un Kaderi: Karanlık ve Tozlu Raflarda Unutuluştan Yeniden Keşfedilişe* (34-37) konusuna geçiş yapar. Eserin entelektüel zümrede gördüğü ilgi ve eserden faydalanan yazarlardan bahsettikten sonra eserin önemini Bizans Döneminde kaybettiğinden ve neredeyse unutulduğundan söz eder. Rönesans Döneminde eserin kopyalarının ortaya çıkması ile bazı önemli Rönesans düşünürleri ve alimleri tarafından Polybios'un öneminin arttığını vurgulayıp, 18. yüzyılda eserin farklı dillere peşi sıra çevrilmesi gibi yaşanan gelişmelerle devam eder. Nihayetinde 2. Dünya Savaşı sonrasında Polybios'a olan ilginin artması ve Türkçede bu yazara ilişkin bir tek akademik çalışma olduğundan, Türkçede bu yazara dair merakın artmasını hedeflediğinden söz eder. Ardından Giriş kısmının son alt başlığı olan *Çeviri Yöntemi* (37-41) anlatılır ve teşekkür kısmı gelir. Çevirmen çeviri yöntemini anlatırken Polybios'un kullandığı dilin Klasik Dönem yazarlarına kıyasla zorlu olmasından başlayarak, metinde hem Koine hem de Attika lehçesinin izlerine rastlandığını söyler. Buradan, yazarın Yunanca yazmış olmasına rağmen Latin dünyasında yaşaması nedeniyle Latinceye özgü bazı dil unsurlarını Yunancaya uyguladığını da öğreniyoruz. Çevirmen bu gibi zorlukların üstesinden gelmek için kullandığı sözlükleri, Türkçede ifade etmekte zorluk yaşadığı cümleleri ikiye ayırarak aktardığından ve tarihsel olaylar, terim veya kişileri notlar kısmında detaylı açıkladığını aktarır. Temelde bu başlıkta çevirmenin, çeviriyi yaparken kullandığı kaynaklar yer alır. Son kısımda ise çevirmen, kendisini destekleyen kişilere teşekkür ederek Giriş kısmını sonlandırır.

Birinci Kitap (45-255) yazarın, kendinden önceki yazarların anlatmayı unuttuğu veya anlatmaya değer bulmadığı şeyler olabileceğini aktarmasıyla başlar. İlk birkaç sayfa yazarın eseri hangi amaçla kaleme aldığını, Romalıların dönemin yaşantısına bu denli etki etmeden önce ellerindeki kaynakların ne olduğu gibi okuyucuların akıllarında yer edinen sorulara cevap verebileceğini söyler. Eserin tarihlendirmesi için Olimpiyatların 140. Yılı'nın (MÖ 220) baz aldığını, Kartaca Savaşlarına tekabül eden bu tarihin seçilmesinin nedeninin ise hem bu tarihten evvel anlatılacak olayların bir bütünlük içinde olmadığını hem de Romalıların Kartacalıları yendikten sonra ilk kez ordularını İtalia dışına çıkarma cesaretini gösterdiklerini belirtir. Yazar söylediği tarihten yer yer geriye giderek olayların nasıl meydana geldiğini de anlatacaktır zira Polybios'a göre daha başlangıçta ihmalkar ve daha da kötüsü şüphe uyandıracak bir durum olursa ardından gelen sözlerin bir ehemmiyeti kalmayacaktır. I. kitabın ana konusu Kartaca Savaşları olmasına karşın, yazar olayları anlatmaya MÖ 387-386 yılında imzalanan Antalkidas barışı ile başlar. Sonrasında Romalıların İtalya'yı hakimiyetleri altına almalarını aşama aşama anlatır. Polybios, I. Kitapta yer alan tüm konuları kısaca özetleme işine girer. Kartaca savaşlarına bu kadar detaylı yer vermesinin nedenini her iki tarafın da kendisini bu kadar sıkı hazırladığı, bu kadar uzun süren, başladığında ise iki tarafında ısrarla mücadeleyi sürdürdüğü, bu kadar mücadele ve gidiş-gelişin yaşandığı başka bir savaş bulmanın zor olması şeklinde açıklar. Yazar eser boyunca taraflı tarih yazma işine girişen tarihçileri de eleştirmekten çekinmez. Syrakousai savaşını anlattıktan sonra Kartacalıları ile yapılan savaşların ayak seslerini ve savaşa giden süreci tafsilatlı şekilde anlatmaya başlar. Savaş, Kartacalıların denizlerdeki hakimiyeti ve kıyı kentlerini sindirmesi, Romalıların ise karadaki gayretli çarpışmaları nedeniyle bir Kartaca bir Roma lehine ilerlemektedir. Romalılar bu sebeple ve Afrika kıyılarındaki kentlerin hiç zarar görmediklerini fark ettikleri için Kartaca ile denizde çarpışmaya karar vermektedirler. Yazar, okuyucuların, Romalıların hangi sebeplerle denize açılmaya karar verdiklerini anlamalarını istemektedir bu sebeple bu savaşa kapsamlı bir yer

verir. Aynı zamanda bu savaşlarda kullanılan aletleri de tasvir eder. İlk deniz savaşı sonrasında, her iki taraf da kaçınılmaz bir başka savaşın da yaklaştığını hissetmektedir. Bu nedenle hummalı bir çalışmaya girişmektedir. Bir taraf karaya çıkarma yapmaya, diğer taraf ise denize çıkarma yapmaya hazırlanmaktadır. Romalıların olası bir deniz muharebesi için giriştikleri hazırlık, Polybios tarafından detaylı şekilde ele alınmış bir diğer konudur. Romalıların hazırlık sürecinden sonra sıra Kartacalıların hazırlıklarına gelir. Akabinde birbiri ardına süregelen deniz çarpışmalarında çoğunlukla Kartacalılar yenik düşmüştür. Bu durumdan bıkan Kartacalılar, Spartada eğitim almış, askeri tecrübesi son derece yüksek olan Ksantippos'u çağırırlar. Ksantippos, Kartacalıların savaşları başarısızlıktan değil, komutanlarının basiretsizliklerinden dolayı kaybettiklerini farkederek, Kartaca yönetimi Ksantippos'un eleştirilerini kabul ederek onu, orduda yeni bir düzen kurması ve orduyu komuta etmesi için yetkilendirir. Ksantippos komutasındaki Kartaca ordusu, uzun süre sonunda bir çatışmadan galip çıkmıştır ve bu durum özgüvenlerini tazeler. Ksantippos söz verdiği gibi çatışma bittikten sonra erdemli bir insan olarak Kartaca'dan ayrılarak Yunanistan'a geri döner. Kartaca savaşları başlayalı 14 yıl olmuştur. Her iki taraf da Lilybaion kentinin öneminin farkında oldukları için bu kenti elde tutmak istemektedirler. Romalılar kenti kuşatmışlardır ve kent halkının zor bir durumda olduğu haberi Kartaca yönetimine ulaşınca, Hamilcar oğlu Hannibal komutasındaki 50 gemilik filo Lilybaion'a gönderilir. Esen ters rüzgarlar nedeniyle alabora tehlikesi yaşayan Roma donanması, Kartaca donanması Lilybaion limanına girerken hiçbir mukavemet göstermemektedir. Savaşın 18. yılında Kartaca donanmasının başına Hamilcar Barca getirilir. Barca işe, İtalya kıyılarını yağmalayarak başlamıştır. Hamilcar'ın Sicilya'da Romalılara karşı yürüttüğü sefer, yazarın anlatımıyla tıpkı formlarının zirvesinde iki şampiyon boksörün birincilik maçı gibidir. Yiğitlikleriyle nam salmış iki boksör, maç devam ettiği sürece bir an bile ara vermeden birbirlerine yumruk üzerine yumruk sallamaktadır. Her ne kadar Roma ve Kartaca kuvvetlerinin yıllardır süregelen bu savaş ortamında başvurmadığı strateji; taktik, hile ve desise kalmamış olsa da savaşın nihayete ulaşmamasının bazı sebepleri vardır: İki taraf da birbirine eşittir ve konuşlandıkları mevziler öylesine güçlendirilmiştir ki aşılabilir olmuştur. Savaş sırasında güçlerden biri zayıfladığını farketmediği gibi mevsizine çekilmekte, güçlendikten sonra yeniden hücum geçmektedir ve bu durum artık sıradanlaşmıştır. Romalılar Eryks dağına, biri tepesine diğeri eteklerine olmak üzere iki adet garnizon yerleştirir ancak Kartacalılar bu iki garnizonu aşarak aralarında kalan kenti ele geçirmeyi başarırlar. Polybios bu çarpışmaları horoz dövüşüne benzetmektedir: Ona göre her iki taraf da kanatlarını kaldıramayacak duruma gelse bile savaşmaktan vazgeçmemekte ve şampiyon edasıyla çatışmadan ayrılmaktadır. Dahası yıllardır süregelen savaşlar, iki tarafın imkanlarını, vergiler ve savaş harcamaları nedeniyle hızla tüketmektedir. Romalılar, kısmen karadaki kuvvetleriyle savaşı kazanabileceklerini düşündükleri, kısmen de yaşadıkları felaketler nedeniyle son beş yılda denizden ellerini eteklerini çekmişlerdir. Ancak şimdi Hamilcar'ın gözü pek liderliğinden çekindikleri için şanslarını tekrar denizde denemeye karar verirler fakat bunu finanse edebilecek durumları yoktur. Hazine adeta tam takır durumdadır. Bazı zengin, vatansever yurttaşlar, durumlarına göre ikişerli, üçerli veya daha fazla kişiden oluşan gruplarla bir donanma hazırlama işine girerler. Üstelik, şayet sefer başarıyla sonuçlanırsa yaptıkları masrafları geri alacaklardır. Bu şekilde iki yüz beş kadırga hazır hale getirilir. Gaius Lutatius Catulus komutasındaki donanma Sicilya açıklarında belirincede Kartacalılar büyük bir şok yaşarlar zira böyle bir hareket beklememektedirler ve bu sebeple donanmaları Kartaca'ya geri dönmüştür. Roma donanması Drepana'daki liman ve Lilybaion yakınlarındaki mahfuz koyuları ele geçirir. Kartaca'dan gönderilen donanmanın gelmesi ile iki donanma Aegates açıklarında karşılaştıklarında Kartaca donanması yenik düşer. Yazara göre Barca basiretli bir komutan olduğunu bir kez daha ortaya koyarak Kartaca yönetiminin de isteğiyle barış görüşmeleri için bir heyet gönderir. Luctatius da savaşı bitirmek için istektedir ve bazı şartlarla savaşı sona erdirir. Luctatius'un sağladığı anlaşma Roma'daki halkın önüne geldiğinde kabul görmez ve durumu

değerlendirmek için on kişilik bir heyet gönderilir. Heyet, anlaşmaya daha ağır birkaç şart getirmekle yetinir. Böylece Romalılar ve Kartacalılar arasında 24 yıldır süren savaş son bulmuştur. Ancak anlaşmanın peşi sıra her iki taraf da kendi iç savaşlarıyla uğraşmaya başlamıştır. Romalılar Fasci isyanıyla, Kartacalılar ise paralı askerlerin çıkardıkları isyanla çalkalanır. Romalılar Fasci isyanını kısa sürede bastırır da; Kartaca yok olmanın eşiğinden dönerek, Afrika Savaşı olarak bilinen isyanı 3 yıl 4 ay süren bir dizi savaş ile bastırabilecektir. Romalılar, Kartaca'nın Sicilya'yı geri almak için planladığı sefer haberini alınca, Kartaca'ya savaş ilan ederler. Ancak Kartaca'nın ne Roma ile savaşacak gücü, ne de ordusu vardır. Kartacalıların, bin iki yüz talanton ek tazminat ödemeyi kabul ederek Sicilya kuşatmasını kaldırmasıyla birinci kitap sona erer.

İkinci Kitap (257-409) Kartacalıların Libya'daki meseleleri kontrol altına aldıktan sonra bir ordu toplayarak Hamilcar önderliğinde İberia'ya göndermesi ile başlar. Hamilcar burada da gözük pek bir şekilde savaşmaktadır. Fakat savaşın en hararetli zamanında hayatını kaybeder. Hamilcar'ın ani ölümüyle vali olarak yerine Hamilcar'ın damadı ve donanma komutanı Hasdrubal getirilir. Yazar bunu aktardıktan sonra Romalıların İlyria ve Avrupa'nın bu bölgesine düzenledikleri ilk seferin sebeplerini ve sonuçlarını aktarır. Sonrasında sıra yine İberia'daki meselelere döner: Romalılar Kartacalıların eskisinden daha büyük ve korku uyandıran bir imparatorluk kurduklarını görmüşlerdir ve İberia'daki olaylara müdahil olmak için hareket geçerler. Ancak Kartacalılara bir ultimatom göndermeye veya direkt savaş açmaya cesaret edemiyorlardı zira bir Kelt sorunu mevcuttu. Bu sebeple Hasdrubal'e bir elçi heyeti göndererek anlaşma yaptılar. Buna göre Kartacalılar İbera nehrinin ötesine askeri amaçla geçmeyeceklerdi. Romalılar anlaşmayı imzalara imzalamaz İtalya'daki Keltlerle savaşa girerler. Polybios savaşı anlatmakta fayda görmektedir fakat baştaki amacına sadık kalarak savaşı kısaca özetlemenin yeterli olacağını aktarır. Seferi anlatmadan evvel Keltlerin İtalya'ya ilk yerleştikleri tarihlere dönmenin öğretici olacağını düşünmektedir. Zira ona göre bu yalnızca Keltlerin tarihinin bilinmesi değil, aynı zamanda Hannibal'in Roma egemenliğini kırmak için yola çıktığında güven duyduğu adamların yaşadığı yeri tanıyıp, anlamayı amaçlayan herkesin bunları bilmesi nihayetinde zaruridir. Bunu aktardıktan sonra yazar, bölge coğrafyasını ve bölgenin İtalya'daki diğer bölgelerle olan bağlantısını anlatmaya koyulur. Bölgenin ve bölge halkının tanıtımından sonra sıra Keltlerin İtalya'daki faaliyetlerine gelir. Roma'nın İtalya'daki Kelt ayaklanmalarına öncelik vermek zorunda olması, Kartaca'nın İberia'daki konumunu güçlendirmektedir zira Kelt meselesi Roma'nın burnunun dibinde yaşanmaktadır. Keltlerin Alpleri aştığı haberi Roma'ya geldiğinde derhan consul Lucius Aemilius (Papulus)'u Ariminum'a, praetorlardan birini de Etruria'ya gönderirler. Diğer consul Gaius Atilius (Regulus)' ise o sırada lenjonları ile Sardinya'dadır. Romalılar içlerinde yer eden Kelt korkusuyla seferberlik ilan etmiş, egemenlik bölgeleri altında eli silah tutan herkesin sayısını bilmek istemekte, bir yandan da tahıl ve silah stoklama işine girişmiş durumdaydılar. Öylesine büyük bir stoklama yapıldı ki daha önce kimse böyle bir ikmal yapıldığını hatırlamamaktaydı. Yazar bu hazırlık girişini yaptıktan sonra Hannibal'e dönerek savaşmaya hazırlandığı devletin gücünün tüm çıplaklığıyla ortaya koyması gerektiğini söyler. Zira ona göre, Roma'nın sahip olduğu kaynaklara ve potansiyel ordu mevcuduna değinerek, Romalılara korkunç yenilgiler aldırmasının ve onları alt etmeye ramak kalmasının ne denli olağanüstü bir olay olduğu bu şekilde anlaşılabilir. Bu kısmı aktardıktan sonra, Roma ordularının, aldıkları destek kuvvetlerin sayısını anlattıktan sonra Roma ve Keltler arasındaki mücadeleyi anlatmaya girer. Savaşın nihayetinde yaklaşık kırk bin Kelt hayatını kaybederken on bini esir düşmüştür. Sonraki yıl Boii kavmi de Roma'ya tabi olur. Romalılar bir sonraki yıl Insubres topraklarına saldırdıklarında, düşmanlarının sayısının hayli fazla olduğunu görürler. Bu nedenle yanlarında getirdikleri Keltleri savaşlarda kullanmaları gerektiğini düşünürler ancak Keltler iki taraflı davranabilecek toplumlardır. Üstelik savaşacakları kişiler de kendilerindedir. Romalılar bunları da hesaba katarak nihayetinde kendileri nehrin yakınında dururken Keltleri uzak bir nokta olan nehrin karşısına ucuna gönderip nehrin üstündeki köprüleri imha etmekle görevlendirirler.

Polybios bu kısımda hem Keltlerin birebir mücadelede nasıl savaştıklarını hem de kullandıkları kılıçların ve Roma askerlerinin bunlara karşı nasıl bir tutum sergilediğinden bahseder. Bu savaşın sonucu Roma lehine olur ve ordu Roma'ya ganimetle döner. Sonraki yıl Roma tekrar Keltlere bir savaş açar ve bunun sonucunda Insubres liderleri hiçbir şekilde hayatta kalma şansları olmadığını düşünerek Romalılara kayıtsız şartsız teslim olurlar. Polybios, savaşlara bizzat tanıklık etmiş bir zat olarak; Keltlerin Po ovasından ebediyen kovuluşlarına ilişkin birkaç satırlık yorum da bulunmayı ihmal etmez. Zira sonraki nesiller barbar istilalarından korkmamalı ve tarihi okudukça bunların kolaylıkla üstesinden gelinebilecek olaylar olduğunu bilmedirler. Kelt istilalarının tafsilatlı anlatımından sonra sıra tekrar İberia'daki Kartaca kuvvetlerindedir. Hasdrubal'ın bir Kelt tarafından sekiz yıl sonra öldürülmesiyle komutaya genç yaşındaki Hannibal getirilir. Hannibal Roma'ya karşı savaşmak arzusunu hiçbir zaman saklamamıştır. Yazar olaylara bir giriş yapabilmek adına Yunanistan'daki Müttefikler Savaşını anlatmanın eserin konusu bakımından daha önemli olduğunu söyler. Çünkü Polybios diğer tarihçilerden farklı olarak bir dünya tarihi yazmaktadır. Eseri yalnızca Yunanistan'da veya İran'da meydana gelen meselelerden ibaret değildir. Bu yüzden Akhaialıların ve Makedon kraliyet dönemini anlatmaya koyulur: İşe Akhaia birliğinin nasıl ve ne şekilde tüm Peleponnesos kentlerince kabul gördüğünü ve federasyonun kısa bir tarihini anlatarak başlar. Polybios tarihte bu kadar geriye gitmesini iki sebeple açıklar: birincisi birliğin şimdiki (Polybios'un yaşadığı dönemde) değişikliğe uğramış halini, ilk hangi Akhaia kentlerinin ne zaman ve ne şekilde oluşturulduğunu açıklamak; ikincisi ise birliğin siyasi ilkelerine dair söylediklerinin bizzat vuku bulan olaylar tarafından teyit edildiğini göstermek istemesidir. Yazar Akhaia birliği ile Sparta arasında cereyan eden savaşları anlatırken, Aratos'un çağdaşı olan Phylarkhos adlı bir yazarın yazdıklarından ötürü takdir topladığını ancak yazılarının Aratos'un anlattıklarıyla çeliştiğini aktarır. Kendisi Aratos'un anlatısını takip etse de her iki yazarın güvenilirliğini masaya yatırmanın gerekli olduğunu, böylece yazarların eserlerindeki yanlışlara doğrularmış gibi itibar edilmeyeceğini söyler. Phylarkhos'un tüm yazılarını değil yalnızca Kleomenes savaşını anlattığı kısmı incelemeye koyulur. Zira ona göre tüm yazıyı incelemek alakasız olacaktır. Phylarkhos'un yazısını inceledikten sonra esas konusu olan Kleomenes savaşına geri döner. Mantinealılar, Akhailılarla barış yapmış, Akhailıları evlerinde ağırlamışlardı. Bir süre sonra iç huzursuzluk tehdidi ve Aitolialılar ile Spartalıların oyunlarına cevaben Akhailılara elçiler göndererek askeri kuvvet talebinde bulundular. Akhailılar kura yoluyla seçtikleri üç yüz vatandaşı beraberindeki iki yüz paralı askerle birlikte Mantinea'ya gönderirler. İç huzursuzluk baş gösterince Mantineialılar Spartalıları çağırıp kenti onlara teslim edip, Akhailıların gönderdiği vatandaşları ve paralı askerleri katletmişlerdir. Polybios'a göre bundan daha ağır bir hıyanet tasvir etmek güçtür. Polybios esas konuya geri döner ancak, anlattığı her olayda yine Phylarkhos'un abartılı anlatımlarını sert bir dille eleştirmeye devam eder. Akhaia birliğinin başında yer alan Makedon Kralı V. Philippos'un naibi Antigonos Doson, Kleomenes'i nihai olarak yener ve Sparta'yı ele geçirir ve bölge halkına insaniyetli bir muamele göstererek geleneksel idare biçimlerini yerinde bırakır. Kleomenes ise kaçarak Aleksandreia'ya doğru yola çıkar. Polybios bu savaşa neden bu kadar tafsilatlı ve geniş bir yer verdiğini şöyle açıklar: tüm bu olaylarla bir dönem kapanmış, şimdi anlatacakları ile yeni bir dönem açılmıştır. Makedonya ve Yunanistan'ın şimdi anlatacağı dönemdeki durumuna dair hiç kimsenin aklında bir soru işareti kalmamasını istemediği için bunun elzem olduğuna inanmaktadır. Polybios tarih eseri için bir giriş olarak tasarladığı kısmı böylece bitirirken bu kısımda bahsettiği olayları kısaca tekrar edip, bir sonraki ciltte anlatacaklarından kısaca söz eder. Polybios'un anlatımı ile tarihte bir sayfa kapanmıştır ve cildi de burada sonlandırmak makuldür.